

November 1938.

Úradný záznam napísaný na Ministerstve zemédelstva s V., predtým majiteľom zvyškového statku v meste Šahy - kolónia Hangyaš, ktorý vypovedal, že v priebehu 24 hodín bol vyhostený z územia Maďarska a mohol si odniesť len najnutnejšie veci.

Úřední záznam

Ve smyslu výzvy vlády čsl. zůstal jsem na statku s rodinou až do záboru maďarským vojskem, t. j. do 11. 11. Toho dne na večer o 5. hodině do statku přišel maďarský plukovník (Okresní velitel vojenský, slušný tajemník Maďarské křesťanské sociální strany Reichl ze Šáh) a 4 četníci. Vyzvali mne, abych přes noc nejnutnější nábytek sbalil a druhý den že budu odvezen na demarkační čáru. Sbalené věci četníci vyházeli znovu z kufrů a nábytku do bláta a hledali peníze. Vzali bez potvrzení z kapes částku 4 072 Kč 25/100 (veškeré peníze, které jsem u sebe měl). Dne 12. 11. 1938 naložili mne s rodinou a s nejnutnějším nábytkem a šatstvem na nákladní auto (2 tuny) a odvezli nás na demarkační čáru mezi Hokovcemi a Dudincemi.

Před vyhoštěním dne 12. 11. 1938 šel jsem do Šáh, kde jsem protestoval u vojenského okresního velitele proti násilí a žádal, abych alespoň dvakrát až třikrát mohl autem vyvéztí nejpotřebnější věci. Mé žádosti však nebylo vyhověno.

Ing. Morkes, v. r.

V., v. r.

SNA, MPs., kr. 17, odd. 9, č. 2521.

1. december 1938, Modrý Kameň.

Veliteľ žandárskej stanice hlási okresnému úradu, ako maďarské okupačné orgány vo Veľkých Zlievciach - Čomorpusť pod hrozbou nútia kolonistov slovenskej národnosti, aby svoje deti dali do maďarskej školy.

Dňa 24. 11. 1938 došli do kancelárie liehovaru na Csomorpusta, katastrálna obec Veľké Zlievce, dôstojník maďarskej armády vyššej hodnosti a civilný úradník. Sprevádzali ich dvaja vojaci vyzbrojení puškami s nasadenými bodákmi.

Dôstojník si dal do kancelárie povolať všetkých slovenských kolonistov a nariadil im, aby každý z nich, ktorý chce posielat' svoje deti do slovenskej školy vo Veľkých Zlievciach, si stal na bok. Všetci, ktorí majú školopovinné deti, ohlásili svoju vôľu posielat' ich do slovenskej školy. Nato im prítomný úradník vyhlásil, že v dôsledku ich žiadosti vypovedá ich z obsadeného územia a nariaďuje im, aby za 2 hodiny odišli z Csomorpusťu.

Kolonisti, obávajúci sa dôsledkov svojho jednanja, vyhlásili, že netrvajú na pôvodnej

žiadosti, aby ich deti dochádzali do Veľkých Zlieviec. Avšak žiadajú, aby deti chodili do školy, pričom nerozhoduje kde.

Okresný četnický veliteľ:
poručík výk. Jungvirth, v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 2771

96

I. december 1938, Dolná Strehová.

Zápisnica napísaná na obvodnom notárstve s Jánom Š. a Jurajom O., predtým roľníkmi v osade Prieloh (čiasťtočne obsadenej maďarským vojskom), ktorí vypovedali o vynucovaní podpisov maďarských vojakov za pripojenie celej osady k Maďarsku. Osadníci žiadajú pomoc slovenských orgánov.

Zápisnica

Bez predvolania dostavili sa Ján Š. a Juraj O. a súhlasne udali:

Od 24. 11. t. r. chodia u nás po osadníkoch ozbrojení maďarskí vojaci a revolverom (bodlom) (*bodák*) donucujú nás podpisovať osvedčenie takého zmyslu, že sami dobrovoľne žiadame o pripojenie svojej osady k Maďarsku. Takéto osvedčenie dosiaľ si vynútili na týchto našich spoluosadníkoch: Jánovi Š. a jeho žene Márii M., na Ondrejovi M. a žene Dorote S., na Floriánovi a žene Antónii P., na Pavlíne P., rod. U., na Anne K., rod. Ž., na Mikulášovi B. a žene Márii P., na Margite M., rod. K., a na vdove Kataríne K., rod. K. Myslíme, že mená tých, ktorí napriek vyhrážkam nepodpisali spomenuté osvedčenie, podpísali si sami vojaci za spoluúčasti nášho spoluosadníka Štefana H., ktorý nadŕža Maďarom a nás vo všetkom prezrádza.

Za seba a z poverenia ostatných osadníkov (je nás 39 slovenských rodín, Maďarov vôbec v celej osade niet medzi nami) sa týmto znovu osvedčujeme, že rozhodne chceme patriť s celou svojou osadou k Slovensku. Prosíme, aby urýchlene boli urobené všetky kroky na našu záchranu.

Zápisnica skončená, prečítaná a podpísaná.

D. a h.

nečitateľný podpis, v. r.
vedúci notár
nečitateľný podpis
zapisovateľ

Ján Š., v. r.
Juraj O., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 255.